

POSTANOWIENIE

26 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 26 września 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku gminy S.
z udziałem T. spółki akcyjnej w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na skutek skargi kasacyjnej gminy S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach
z 23 listopada 2023 r., IV Ca 1424/21,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej pkt 1. zaskarżonego postanowienia;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części;**
- 3. zasądza od gminy S. na rzecz T. spółki akcyjnej w K. 240 złotych kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia gminie S. do dnia zapłaty.**

[SOP]

UZASADNIENIE

Wnioskodawca gmina S. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z 23 listopada 2023 r., zaskarżając to postanowienie w całości, wnosząc o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne: Czy biorąc pod uwagę fakt, że wybudowanie części linii wysokiego napięcia nastąpiło w latach 1941-1943, a więc w latach, kiedy sieć ta położona była poza granicami Polski i przed powstaniem jednolitej własności państwowej, nie stanowi przesłanki do uznania, że przedsiębiorstwo przesyłowe objęło posiadanie w złej wierze, skoro miało świadomość, że nie dysponuje żadnymi dokumentami potwierdzającymi zajęcie nieruchomości za zgodą ówczesnych właścicieli?

Ponadto skarżący wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż doszło do naruszenia przez Sąd art. 205¹² w zw. z art. 227, art. 235² § 1 pkt 2 i art. 278 k.p.c., jak również art. 6, 292 k.c. oraz art. 305 § 1 w zw. z art. 305² k.c., art. 305³, 305⁴, 7 oraz art. 292 k.c.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jedną z przesłanek dopuszczalności środka zaskarżenia jest interes prawny w zaskarżeniu. Dla jego powstania konieczne jest istnienie stanu pokrzywdzenia orzeczeniem (*gravamen*), który występuje, gdy zaskarżone orzeczenie narusza interesy skarżącego (uchwała składu siedmiu sędziów SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13). Skarżący nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu postanowienia Sądu Okręgowego w części, w jakiej Sąd ten uwzględnił apelację wnioskodawcy. Brak interesu prawnego w zaskarżeniu powoduje odrzucenie skargi kasacyjnej w tej części na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., jako niedopuszczalnej.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie

może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08). Nieodzwonne jest ponadto wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wypowiedzią a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne nie ma charakteru uniwersalnego, o czym przekonuje jego szczegółowość i silne powiązanie z konkretnym stanem faktycznym, co oznacza, że znaczenie tego zagadnienia nie wykracza poza niniejszą sprawę. Skarżący dąży bowiem nie do uzyskania abstrakcyjnej odpowiedzi dotyczącej wykładni określonych przepisów, ale oceny trafności wydanego rozstrzygnięcia na płaszczyźnie subsumpcji. Ponadto skarżący nie sporządził w sposób prawidłowy uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w zakresie pierwszej przesłanki kasacyjnej. Uzasadnienie to przybrało bowiem formę łącznie dwóch zdań (s. 4 skargi kasacyjnej). W zakresie sformułowanego zagadnienia prawnego nie zostały przytoczone argumenty wskazujące na możliwe, rozbieżne interpretacje prawne, poglądy orzecznictwa ani doktryny. Nie jest natomiast rolą Sądu Najwyższego poszukiwanie argumentów uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w treści uzasadnienia skargi, a zwłaszcza podstaw kasacyjnych, jeżeli strona nie powołała ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia SN: z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16; z 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17; z 10 maja 2018 r., I CSK 800/17).

Skarga kasacyjna jest natomiast oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jure, sprzeczność wykładni lub stosowania

prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia SN z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie SN z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Skarżący nie wykazał, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Po pierwsze, nie może być skuteczny zabieg, którym posłużył się wnioskodawca, powołując się w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na naruszenie przepisów wskazanych w ramach podstaw kasacyjnych. Są to przecież dwa odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej. Przestanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia SN: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08).

Po drugie, zasadnicza część argumentacji skarżącego jest wymierzona w dokonaną przez Sądy *meriti* ocenę dowodów i poczynione na tej podstawie ustalenia faktyczne. Jednak ta sfera uprawnień jurysdykcyjnych sądu nie może być przedmiotem zarzutów kasacyjnych, gdyż w myśl art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie, w jakim nie podlegała ona odrzuceniu oraz stosownie do art. 520 § 2 k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, obciążył skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.

(D.Z.)

[ms]